

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovno, industrijo in obrt.

Štampništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Narodnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za četrt let
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo 210 D. Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 582

LJUBLJANA, 16. marca 1926.

Telefon št. 582

ŠTEV. 32.

Centralizacija železniških nabav.

Nov korak k demontaži Slovenije.

Korak za korakom, brezobzirno in neizprosno po točno zasnovanem načrtu se izvaja gospodarska demontaža Slovenije. Sedaj pri izvajanju industrijske, potem trgovske, carinske, prometne politike, pri sklepanju trgovinskih pogodb, skratka povsod, kjer ima centralna vlada svoje roke, povsod se delijo Sloveniji samo zausnice. Ne oddahneš se od protesta proti tej krivici, ko se že pripravlja druga. In če motiš vse te akte »visoke gospodarske politike centralnih organov, vidiš v celem početju pravi sistem, ki tira Slovenijo v sigurno gospodarsko propast. Skrajni čas bi že bil, da bi tudi odgovorni faktorji že uvideli, da more tako sistematično ubijanje cele pokrajine in prisilno ustvarjanje ogorčenega malkontentstva slednjic postati nevarno tudi za državo samo!

Zadnje dni se uporno vzdržujejo vesti, da se bo, v svrhu centralizacije železniških materialnih nabavnih poslov iz cele države pri ministrstvu sabračaja v Beogradu ukinito ekonomsko odelenje pri ljubljanski direkciji. Kakor je znano, izvršuje vsaka oblastna železniška direkcija nabavne posle v svojem delokrogu. Tako ima gradbeno, mašinsko, saobračajno, ekonomsko in administrativno odelenje pri železniški direkciji v Ljubljani v proračunu za materialne nabavke gotovo partijo, iz katere nabavlja za svoje potrebe. Vse partije skupaj tvorijo za vse potrebščine, kakor za kurjavo, razsvetljavo, tiskovine, materialne potrebe za delavnice v Mariboru itd. izdatke v iznosu okoli 300 milijonov Din. Iz te vsote se nabavlja material ločeno za vsako odelenje po gotovih predpisih. Razumljivo je, da so pri dobavah ljubljanske direkcije prišli izključno v poštev trgovci, obrtniki in industriji iz ljubljanske in mariborske oblasti.

Ker bi bile skupne dobave v Beogradu »cenejše«, ker bi se pri centraliziranih dobavah poslali lažje in ekspeditivneje vršili, ker bi bila s tem mogoča »strožja« kontrola in še radi drugih »višjih« ozirav se name-rava vse dobavne posle centralizirati v Beogradu.

S tem bi domača podjetja izgubila naročila za okoli 300.000.000 Din, kajti, da bi se mogli pri licitacijah v Beogradu udeleževati tudi naši dobavitelji, vemo prav dobro, da ne bi dobili nikdar niti ene dobave. Predobro poznamo postopanje pri licitacijah v Beogradu; zato smo si na jasnem, da s centralizacijo je odvzeta slovenskim podjetnikom vsaka možnost, da bi še dobavljali material za naše železnice. Ukinitve dobavnih poslov železniški direkciji in demontaža nekaterih podjetij, ki so imela neznatne, pa vsaj stalne zaslužke z dobavami železniški direkciji, pomeni nov občuten udarec za Slovenijo, pomeni pomnožitev števila brezposelnih uradnikov, še več brezposelnih delavcev. Kakšen »dobiček« prinese taka centralizacija državi sami, si pa lahko že vnaprej mislimo. Vemo, da so se oddajale dobave pri ljubljanski direkciji strogo pravično, pri čemer se je gledalo samo na koristi države, medtem ko smo po dosedanjih izkušnjah prepričani, da se bo v Beogradu ustvaril gotov krog dobaviteljev, ki bo državi cene diktiral. Blago, nakupljeno v Beogradu potom raznih čifutskih dunajskih posrednikov, bo stalo, dostavljeno v Ljubljano,

prav znatne procenete več kot če bi se ga dobavilo od domačih dobaviteljev. To in edino to bo uspeh centralizacije!

Proti taki nameri moramo v interesu domače podjetnosti, pa tudi v interesu države same odločno protestirati. Dolžnost narodnih poslancev je, da proti takemu postopanju vložijo takoj svoj veto. Sedaj je mogoče še čas, intervencija je zato nujno potrebna.

Gospodarski položaj v Avstriji.

Avstrijska Narodna banka priobčuje v svojem letnem poročilu zanimivo sliko o gospodarskem položaju Avstrije, ki se izraža v raznih gospodarskih pojavih v manj ali bolj ostri izmeri skoro v vseh evropskih državah.

Najznačilnejše se kaže težak položaj Avstrije v nezaposlenosti, ki se je tekom l. 1925 nekoliko omilila, proti koncu leta pa poostrihla tako, da je bilo koncem leta brezposelnih 207.834 oseb, to je za skoraj 50.000 več nego koncem leta 1924. Na brezposelnosti trpi Avstrija pač največ izmed vseh srednjeevropskih držav.

V letu 1925 so si Avstriji mnogo prizadevali, da vpcstavijo redni trgovski promet z Rusijo. Izvoz v Rusijo se splošno ceni na približno 50 milijonov šilingov. Za Avstrijo ima ta izvoz več pomena po kakovosti izvoznih predmetov, nego po vrednosti, ker koncentrira Rusija svoja naročila v Avstriji na gotove predmete, na katere namerava Avstrija usmeriti svojo produkcijo. Po vrednosti znači izvoz Avstrije v Rusijo samo neznaten del ruskega uvoza, ker dobavljajo Rusiji samo Nemčija, Anglija in Amerika nad 60% vsega uvoženega blaga, vse ostale države pa samo 40%.

Razvoj avstrijske trgovine, obrti in industrije ovira predvsem pomanjkanje kapitala, posebno dolgoročnih investicijskih kreditov.

Glede kratkoročnih kreditov položaj ni tako neugoden. Prvovrstna podjetja si potom ugodnih francoskih zvez morejo vedno sproti nabavljati kratkoročna posojila. Potreba kapitala raste, ker za konkurenčno zmožnost ne prihajajo več v poštev edino cena in kvaliteta blaga, ampak tudi že plačilni pogoji. Manjša podjetja so glede kreditov veliko na slabšem, ker jim ni mogoče dobiti inozemskih kreditov in običajno tudi nimajo na razpolago bančnih zvez, ki bi jim mogle preskrbeti potrebni denar. Zvišanje lastnega kapitala, s katerim bi bilo mogoče v izdatnejši meri preskrbeti podjetjem potreben kapital, je bilo v l. 1925 spričo gospodarskega položaja skoro izključeno. Banke, ki navadno preskrbujejo kredite srednjim in malim obrtom, so dobivale le težko inozemske kredite, a še če se jim je posrečilo jih dobiti, niso bili posebno znatni. Hranilne vloge sicer splošno naraščajo, a vendar še niso dosegle predvojnne višine.

Dotok inozemskih kreditov je bil tudi v letu 1925 znaten. Posameznim veleobratom se je celo posrečilo nabaviti jih tudi za daljše nego šestmesečno dobo. Nekateri izmed njih so sklenili tudi amortizacijska obli-gacijska posojila, večinoma z ameriški-bankami. Dosedaj je dobila Avstrija v celem približno za 25—30 milijonov dolarjev dolgoročnih inozemskih posojil. Pogoji za ta posojila so težki, vsled česar nekatera podjetja smatrajo za umestnejše, da počakajo

ugodnejše konjunkturo in nadaljne konsolidacije gospodarskega položaja. Vendar pa se smatra že možnost, da so dolgoročni krediti sploh dosegljivi, že za znaten napredek.

Potreba kratkoročnih kreditov bo še dolgo obstojala, po vsej priliki do-tlej, da se z ustvarjanjem novih do-brin ne izravnava ogromne izgube, katere je utrpelo avstrijsko gospodarstvo. Kratkoročnih kreditov je imelo gospodarstvo za nujno potrebo zadosti na razpolago. V tem oziru je Narodna banka uspešno sodelovala s tem, da je sprejemala devize v hrambo proti nizki hranarini, vsaj dokler se ni do-volilo proste trgovine z devizami.

Zahteve, ki so se stavile na Narodno banko glede meničnega eskonta, so do konca meseca septembra 1925 pojemale. Menični portfelj se je od začetka leta do meseca septembra znižal od 188 na 69 milijonov šilingov, od takrat naprej do konca leta pa se je zvišal na 180 milijonov. Povod za to nazadovanje je dal splešen položaj v gospodarstvu, deloma pa tudi precejšen porast poslovnih menic, katerih so imeli nekateri večji zavodi v precejšnjem številu v svojem portfelju.

Sredstva za kredite se samo deloma črpajo iz inozemskih posojil, kajti dotok hranilnih vlog postaja že pomemben. Ako primerjamo številke zadnjega izkaza dunajskih denarnih zavodov in avstrijskih hranilnic o gi-banju hranilnih vlog, vidimo, da so vloge narastle na okroglo 500 milijonov šilingov, koncem leta 1925. Ta vsota pomenja sicer samo 16% predvojnih vlog navedenih zavodov, vendar pa je porast v l. 1925, ki znaša 290 milijonov šilingov, precej pripomogel k boljši preskrbi produkcije s potrebnimi denarnimi sredstvi.

Kritika o poročilu Narodne banke za l. 1925.

(Nadaljevanje.)

A kako je z drugo zaslombo, z drugim glavnim delom naše produkcije, našo industrijo? Poročilo Narodne banke tudi samo ugotavlja, da je industrija še vedno enako v krizi, to je, da je tudi ta druga zaslomba nesigurna. Ako je torej položaj našega gospodarstva neugoden, kako naj se potem zavaruje postopna okrepitev dinarja? Mar se more ta sankcija ustvariti z zakoni in naredbami? Ne, sankcija za okrepitev dinarja more ustvariti razvoj gospodarskih pogojev v smeri aktiviranja, a ne poslabšanja naše plačilne bilance. Ne trdim, da bi Narodna banka mogla ta razvoj zavarovati, a bi mogla pogoje zavarovanja pospeševati s svojo kreditno politiko in pospešnim izvajanjem omenjenega delovnega programa naše vlade. Še le ko se ti predpogoji izpolnijo, se bo moglo končno misliti na končno rešitev našega valutnega vprašanja ali potom okrepitev dinarja ali potom devalvacije. Sicer bi konje upregali brez veza ali bi postopali kakor zdravnik z bolnikom, ki je imel mrzlico, ko je visoko temperaturo preprečeval ne z odstranitvijo mrzlice in njenih vzrokov, ampak z izmeno termometra. Zdi se nam v ostalem, da se Uprava Narodne banke, da si še nezavestno, zaveda tega, ker naglaša v poročilu, da je treba pospeševati sedanjo in ustvarjati novo industrijo, da si v poročilu v imenu uvoznikov pritožuje zaradi visoke carinske zaščite. Brez carinske zaščite ne morete dobiti krepke industrije, a brez krepke industrije, ki se naravno mora osnav-

ljati pod naravno ugodnimi pogoji, se ne bo mogel zmanjšati uvoz, da aktivirate trgovinsko bilanco in hkratu racionalno in za daljši čas znižate cene blaga, ker pozabljate, da je povšanje ostalo, dokler se na naravnih pogojih osnovana industrija ne bo usposobila za konkurenco na svetovnih tržiščih. Ne pozabljajte, da od-pade 3/4 našega uvoza na industrijske proizvode iz inozemstva, katere bo treba s časom nadomestiti z domašmi industrijskimi proizvodi. Tak je bil zgodovinski razvoj industrije tudi v vseh velikih zapadnih državah.

Za enkrat smatramo, da je ta carinska zaščita za bodočnost zasigurana. Kdo se bo s to zaščito okoristil? Oni, ki ima dovolj kapitala in kredita, da izdelava svoje produkte in investira toliko denarja, kolikor ga potrebuje, da spravi tovarne v red in jih modernizira, njene naprave pa obnavlja. Premejna sredstva bi morala Narodna banka direktno ali indirektno nabavljati zdravemu delu naše industrije. Potem razumne kreditne politike ali kratkoročnih kreditov dobiva naša industrija preko Narodne banke še vedno premalo, da si moramo v preteklem letu v tem oziru izkazovati napredek, ki bo gotovo še raste, ako bo Narodna banka upoštevala poslovno menice naših industrijev, katere bi mogla eskontirati. Drugi del kratkoročnih kreditov bi morala Narodna banka nabaviti naši industriji preko privatnih bank. Toda kaj se dogaja? Dogaja se, da tudi samo bančno poročilo ugotavlja na eni strani slajšanje ali likvidnost denarnega trga, na drugi strani pa visoko obrestno mero. Poročilo pripominja, da višino obrestne mere ne povzročajo nezadostna denarna sredstva, ker jih je bilo dovolj na razpolago, ampak drugi razlogi. Denarni zavodi navajajo za vzrok drage obrestne mere, velika državna bremena, draginjo, visoko režijo in nesigurnost kupčij. Način obdačevanja denarnih zavodov je tak, da res ne morejo delati pri tako visoki obremenitvi. Pa isto velja tudi za industrijo, tudi ona mora prenašati isto tako velika državna bremena, ravno tako visoko režijo, pa zakaj naj razen teh bremen plačuje še visoke obresti, ako je dovolj denarnih sredstev v državi in ako jih Narodna banka prepušča privatnim bankam po 6%, koje se z njimi okoriščajo. Zakaj se industrija, ki izvršuje tako važno nalogo v razvoju naše produkcije in ki naj potom zmanjšanja uvoza in povečanja izvoza podpre naš dinar, otežuje ta naloga z dragimi obrestmi? Edino zato, ker Narodna banka ne pride v polcaj, da točno pozna kreditne sposobnosti posameznih industrijskih podjetij, ker jim ne daje direktnih kreditov. Pri nas so industrije, kakor na primer industrija sladkorja, ki mora dobivati svoje sezonske kredite iz inozemstva, ker jih ne dobiva dovolj doma. Ali tudi od industrij, katerim daje kredite, zahteva Narodna banka ziro pri-vatnih bank. Imamo industrijo, našo domačo agrarno industrijo, ki propada, ker ne dobiva dovoljnih kreditov, na primer mlinska industrija in lesna industrija. Ako ne gre drugače, mora Narodna banka opustiti sistem kontingentiranja kreditov in sistem gibljive obrestne mere in s svojo diskontno politiko napraviti dostopne kredite Narodne banke vsem dobrim podjetjem in tako hkratu urediti promet dobrim podjetjem v interesu čim višje produkcije. Sistem kontingentiranja tudi sicer povzroča občutek pristranosti, čeprav jo zavedno ne vrši-

Mi smo čuli in čitali o ugovorih Bošancev in Vojvodincev in slišali bočno govoriti tudi danes očitke drugih pokrajin. Ako industrija ne bo dobila zadostnih kreditov, se bo morala tudi

ona priključiti kritikom tega sistema in zahtevati, da se jo z direktnim eskontiranjem njenih poslovnih menic reši varuštva bank.

(Konec sledi.)

Carinska politika.

(Poročilo sekretarja dr. Cvetka Gregoriča na zboru Centrale industrijskih korporacij v Beogradu.)

(Konec.)

S carino na te predmete se povečujejo produkcijski stroški, mesto da bi se producete podpirajo v njihovi borbi za znižanje, zlasti v času, ko postaja znižanje produkcijskih stroškov problem vitalne važnosti za našo industrijo. Od povoljne rešitve tega problema je odvisna usoda naše industrije, pa tudi naša trgovinska bilanca, ki že za l. 1925 kaže povsem drugo sliko nego v l. 1924.

Medtem, ko je bila leta 1924 naša trgovinska bilanca aktivna za 1.317 milijonov dinarjev, je bila v l. polletju 1925 pasivna za 96 milijonov, v prvih 9 mesecih l. 1925 pa za 55 milijonov.

Naš izvoz v prvih 11 mesecih l. 1925 je znašal po vrednosti 349 milijonov manj nego v istem razdobju l. 1924, karavno je bilo za 556.000 ton več izvoženega.

Centrala je ob priliki pretresa predloga carinske tarife v sekciji finančnega odbora na podlagi materiala in predlogov, dostavljenih ji od njenih članov, predložila ministrstvu trgovine in industrije ter ministrstvu financ, kakor tudi finančnemu odboru obširnemu elaboratu, v katerem je prosila, da se carine na predmete, ki se v naši državi izdelujejo, sedaj pred sklepanjem trgovskih pogodb ne zniža, kakor tudi da se v carinsko tarifo vstavijo odredbe, po katerih bi se surovine in polsurovine, našete v prvem delu tarife (proizvodi kmetijstva, živinoreje in gozdarstva itd.), kakor tudi kemična pomožna sredstva, ki spadajo pod IV. del tarife, za industrijske syrhe uvažala brez carine pod pogoji, ki bi jih predpisal minister financ v sporazumu z ministrom trgovine in industrije, dokler se teh surovin, polsurovin in pomožnih sredstev ne proizvajajo v državi.

Dalje je centrala prosila, da bi bili vsi predmeti iz IV. dela tarife (stroji, aparati, naprave, elektrotehnični predmeti in prevozna sredstva) carine prosti, kadar jih uvažajo industriji za svoje potrebe in če se ne izdelujejo doma.

Poleg splošne predstavitve je centrala predložila imenovanima ministroma in finančnemu odboru še pripombe k posameznim postavkam carinske tarife v zmislu splošne predstavitve.

Sekcija finančnega odbora ni osvojila predlogov centrale v gornji formi, imele bi se pa po njenem mnenju znižati carine na nekatere surovine.

Izpremembe, ki jih predlaga sekcija, smo dostavili našim članom, v kolikor smo jih doznali.

Od teh izprememb je gotov del v korist zaščitne domače proizvodnje, a žal je tudi nekaj izprememb, ki so zelo občutne za industrijo, in celo takih, ki bi imele najtežje posledice za nekatere produkcijske stroke. To se nanaša zlasti na predlagano ukinitve carine na petrolej, kolomaz, bakreno galico, superfosfat in na pluge ter na predlagano znižanje carine na lopate, motike in na kose.

Istotako bi uvedba odnosno zvišanje carine na antracit, premog in koks značila nenadomestno škodo za one industrije, ki so absolutno navezane na uporabljanje inozemskega premoga, antracita in koks, če bi se jim ne osigural uvoz brez carine.

Vemo, da je bil položaj onih gospodov, ki so branili predlog nove carinske tarife na sejah sekcije finančnega odbora, zelo, zelo težak, tembolj smo jim hvaležni za njihov trud in njihovo požrtvovalnost ter jih prosimo, ker še ni padla zadnja beseda, da se še nadalje zavzamemo za upravičeno zaščito industrije, ki je tako važna stroka našega narodnega gospodarstva.

Na podlagi gornjega referata čast nam je predlagati, da sprejme centralni zbor naslednjo resolucijo:

»Po mnenju sekcije finančnega odbora za proučevanje carinske tarife naj bi se ukinitve, oziroma znižale carinske postavke za nekatere predmete, ki se morejo v državi proizvajati v zadostni meri, kakor na primer petrolej, kolomaz, bakrena galica, superfosfati, plugi, lopate, motike, kose itd.

Ker bi ukinitve odnosno znižanje uvozne carine onemogočila proizvodnjo navedenih predmetov ne samo v škodo prizadetih industrijskih strok, temveč tudi na škodo razvoja našega narodnega gospodarstva kot celote, prosimo kraljevsko vlado in finančni odbor, da se navedenim produkcijskim strokam vsaj ne odvzame one zaščite, ki jim jo nudijo sedaj veljavne carine.

Nadalje prosimo kraljevsko vlado, da z obzirom na obstoječo težko gospodarsko krizo podpira industrijo v njeni borbi za pocenitev produkcijskih stroškov na ta način, da ji omogoči carine prost uvoz surovin, polfabrikatov in drugih produkcijskih

sredstev, ki jih ni v državi; to se tiče predvsem tudi vseh predmetov iz XV. dela tarife (stroji, aparati, naprave, elektrotehnični predmeti, prevozna sredstva). Ker se sedanja stilizacija točke 5. splošnih pripomb k XV. delu tarife, v kateri je predviden carine prost uvoz kompletne instalacije za snovanje tovarn, često tolmači na škodo industrije, prosimo, da se namesto besed: »kompletne instalacije za podizanje fabrike« postavijo besede: »kompletne instalacije za industrijsku upotrebu«.

Ugodnost iz točke 6 splošnih pripomb naj bi veljala tudi za predmete in material za naprave in opremo električnih vodov (v svrhu favoriziranja elektrifikacije zemlje) kakor tudi za podjetja, ki izdelujejo predmete, navedene v tej točki, za svojo lastno potrebo.

Uvoz antracita, premoga in koks brez plačila carine treba dovoliti onim industrijam, ki morajo ta material brezpogojno uvažati iz inozemstva.

Zakon o kaldrmini je treba podvreči reviziji v svrhu preprečitve dvojne obremenitve blaga v korist ene in iste občine; dokler se ne izvrši revizija, je treba v finančni zakon vstaviti odredbo:

»Ustanove in podjetja, ki vzdržujejo na lastne stroške carinska skladišča, železniške industrijske troleje, keje in podobno, ali imajo parne železnice za prevoz, nakladanje in izkladanje blaga in torej ne upotrebljajo tlaka občine, so oproščene plačevanja kaldrmine po zakonu o kaldrmini z dne 31. decembra 1911.«

„ADRIA“
prašek za pecivo
in vanilin sladkor
orizvano najboljši!
Odklanjajte slične a manj
vredne izdelke!

Trgovina.

Seja upravnega sveta Mednarodne trgovske zbornice. V Parizu je zboroval pod predsedstvom Angleza Leafa upravni svet Mednarodne trgovske zbornice. Glede Nemčije pravi Leaf, da trajno še ni ozdravela, da bo pa v vidni bodočnosti zdrava. Leaf zagovarja v smislu pan-evropske ideje Evropsko gospodarsko zvezo po zgledu ameriških Zedinjenih držav. Prihodnja seja bo v juliju 1927 v Stockholmu.

Semenj v Solunu. V Solunu se vrši mednarodni semenj trgovine in industrije od 15. do 31. maja t. l. Informacije o semnju daje Perikles Varveriš — Beograd.

Trgovina s suhimi slivami na trgu v Brčkem. Na trg v Brčko se je uvozilo v tednu od 22. do 28. pr. m. celokupno 141.59 meterskih stotov suhih sliv. Cena jim je bila od 3.50 do 5 Din. Izvozilo se je celotno 1279.87 meterskih stotov.

Večje manufakturno trgovsko podjetje v Subotici bi se rado oddalo. Podjetje obstoja že iz 1917. leta in leži na glavnem trgu Subotice. Letna najemnina znaša 20.000 Din in imajo dosedanja lastniki podjetja najemno pogodbo še za dve leti. Podjetje se proda z inventarjem ali brez inventarja. Brez inventarja bi znašala cena lokalno z navadnim pohištvom, potrebni trgovini, cirka 140.000 do 150.000 Din. Interesenti dobijo informacije pri upravi našega lista.

Industrija.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani so imele dne 13. marca t. l. bilančno sejo upravnega sveta. Sklenilo se je predlagati običnemu zboru delničarjev, ki se bo vršil v petek, dne 9. aprila 1926 ob 16. uri popoldne v prostorih Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, da se z ozirom na doseženi dobiček minulega poslovnega leta v iznosu Din 3.054.568.48 izplača za leto 1925 11% na dividendo.

»Riviera«, tvornica mila in sveč v Koturu. Iz Kotora v Dalmaciji nam poročajo, da je tam dograjena nova tvornica mila in sveč v velikem obsegu. Nova velika fabrika začne v kratkem redno delati. Urejena je najmoderneje. Poleg velikega parnega kotla in parnega stroja za pogon ima posebne naprave za hlajenje in rezanje ter sušilnico. Glavni izdelek bode marsejsko milo 72%. Upravi načeluje strokovnjak ing. kemije gospod Aleksander Vučković, ki je hkratu solastnik in se je specializiral v stroki v Marsailu. Gospod ing. A. Vučković je predsednik trgovske in obrtne zajednice. Kapaciteta nove fabrike znaša dnevno dva vagona. V podjetju je združen domači in inozemski kapital. Glavnica znaša 25 milijonov dinarjev. Fabrika je opremljena tako, da bo mogla ustrezati s prvovrstnim izdelkom vsem željam naročnikov in konsumentov. Ustanovitev pomenja lep napredek za našo industrijo v Dalmaciji. Spremljajo ga najboljši želje za ugodno in srečno uspevanje. — M. T.

Kriza v premogovni industriji v Avstriji. Avstrijski gospodarski listi naglašajo v svojih poročilih o položaju avstrijske industrije, da se prodajna možnost mineralnih kuriv ni prav nič izboljšala. Potreba pa kurivu v gospodarstvu je pojenjala, industrijski premog pa se že dolgo časa slabo prodaja. Inozemski premog se še nadalje prodaja po cenah, s katerimi domači premog ne more konkurirati. En del avstrijskih obratov dela izdatno reducirano, ker ni prilike za prodajo. Cene so izredno padle. V zadnjem času so omejili obratovanje tudi obrati, ki zalagajo s premogom finalno industrijo. Trgo-

LISTEK.

Pravila naših delniških družb.

Univ. prof. dr. Milan Škerlj.

(Nadaljevanje.)

g) Navadno — pa ne vedno — je v statutih povedano, kdaj dospo dividenda, n. pr. često s 1. dnem skupščini sledečega prvega meseca, ali v 2, 3, 4 mesecih po skupščini. Včasih ni rečeno nič; tu velja, da je dividenda dospela, čim jo je skupščina sklenila. Stvar ni brez pomena, kajti, čim je dividenda dospela, jo delničarji lahko zahtevajo in celo tožijo za njo, od dne dospetka pa se tudi račun v skoro vseh statutih določeni triletni rok, po čegar poteku dospelo dividende zapadejo, če se niso pobrale.

h) Zanimiva je določba v edinem statutu, ki pozna prednostne delnice — prednost sestoji v prednostni dividendi — da superdividende prednostne delnice niso deležne.

i) Vsaj nerodna je določba, da se pri določitvi, kako se uporabljaj čisti dobiček — vse razen dotacije rezervnega sklada — je prepuščeno skupščini — vsaj ne omenja tudi dividenda. Skupščina delničarjem kar splošno ne more odvzeti dividende, če je po bilanci čisti dobiček, ki se lahko uporabi za dividendo.

K. Rezervni skladi.

Zakon (čl. 217. trg. zak.) jih dovoljuje, delniški regulativ (§ 53) predpisuje »rezervni sklad za morebitne izgube« in daje podrobne predpise, kako naj se tvori in kako se sme uporabljati. Nobene določbe regulativa niso sestavljalcem pravil delate toliko težav kakor te, zato naj se z njimi pobavim podrobneje.

1. »Rezervni sklad« pomeni lahko dvoje:

a) Mogoče je, da se po statutu določeni deli ene vsote, za katero aktiva presega delniško glavnico in dolgove, postavijo v poseben račun, ki se zapiše na pasivno stran bilance. S tem je doseženo, da se ta del presežka, ki bi se sicer smel razdeliti kot dobiček, ne sme razdeliti, vsaj ne brez posebnega sklepa občnega zbora in ne da bi se bili izpolnili določeni pogoji. Ni pa s tem še odtegnjen dotični znesek splošni uporabi za družbine svrhe, nego uprava ga uporablja kakor ostalo imovino; rezervni sklad »delac naprej« v dosegu večjega čistega dobička; pasivni postavki ne vstreza posebna imovina. Pravzaprav bi se ne smelo govoriti o rezervnem fondu, ker ni posebne imovine, nego o rezervnem računu (kontu). Rezervni fondii naših statotov so z velike večine samo taki rezervni konti, kar statuti izražajo na razne načine, n. pr. da so last družbe, da se uporabljajo v družbinem podjetju; na-

vadno, pa ne brez izjeme, določajo statuti obenem, da se rezervni fondii ne obrestujejo. Za kar se vsled »delac« rezervnega sklada zviša družbin dobiček, to torej redno ne zviša rezervnega fonda, nega spada v celotni dobiček, o uporabi sklepa skupščina neločeno od ostalega dobička.

b) Mogoči, pa pri nas jako redki so posebno dotirani rezervni fondii, v ožjem smislu, kjer se iz družbine imovine, namreč iz dobičkov, izloči izvesten del kot posebna imovina, ki se posebej upravlja in pač posebno varno nalaga. Tu imamo res poseben fond, ne samo poseben račun. Dohodki tega fonda bi redno pripadali temu fondu in ne splošnemu dobičku, no statut bi lahko določil tudi drugače.

c) Rezervni fondii v pravem, širšem ali ožjem, smislu niso že prej omenjeni obnovni ali amortizacijski fondii, v kolikor samo ustvarjajo protivesje za previsoko — s celo nabavno ceno — v aktiva postavljeno vrednost obrabnih sestavin imovine. Če presega to za obnovo potrebne zneske, n. pr. družba izločuje del čistega dobička od razdelitve kot dividenda zato, ker namerava tovarno razširiti, so presežki pravi rezervni fondii. Razlika je važna: z rezervnimi fondii, ki tvorijo samo korekturo previsokih aktivnih postavk — tako tudi takozvani delkrederekonto kot protiutež za s celim

zneskom med aktiva postavljene dubiozne terjatve — družba ne more razpolagati tako, kakor z onimi rezervnimi skladi, ki so stvorjeni iz čistega dobička; čisti dobiček je, kakor že rečeno, presežek aktiv nad delniško glavnico, dolgovi in potrebni odpisi.

2. Delniški regulativ predpisuje samo en rezervni sklad za kritje morebitnih izgub; ta sklad imenujejo statuti »redni« ali »splošni« rezervni sklad. Dovoljeno je pa, da statut sam predpiše še posebne rezervne sklade, n. pr. za kurzne izgube, za penzijski fond za namoščence — ti so včasih efektivno dotirani, toda v tu obdelanih statutih nisem jasno opazil kaj takega (gl. zdolaj). Slednjič je mogoče in v naših statutih redno dovoljeno, da skupščina z navadnim večinskim sklepom ustanavlja posebne rezervne sklade za v statutu navedene svrhe, ali pa tudi, če ji statut daje to moč, za kakoršne koli svrhe. O tem, ali naj se taki skladi vodijo le kot posebni računi, ali pa naj se dejanski dotirajo s posebnimi imovinami, statuti izrečno ne govore; z ozirom na splošno diktijo statutov bo v dvomu veljalo prvo.

(Dalje sledi.)

Ali si že pridobil »Trgovskemu listu« vsaj enega novega naročnika?

vina s premogom s kupčijami tudi ni zadovoljna in se pritoži posebno vsled slabih cen.

Denarstvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Dne 12. t. m. se je vršila bilančna seja upravnega sveta banke, na kateri je bila odobrena bilanca za XXV. poslovno leto 1925. Bilanca izkazuje v splošnem napredovanje v poslovanju in se je povečal znatno skupni promet, ki presega 31 milijard dinarjev. Vloge so narasle za 60.000.000 Din na skupno 213 milijonov dinarjev. Posebno se je povečala davčna postavka, ki znaša skoro 6 milijonov dinarjev in presega ono v letu 1924 za preko 1½ milijon dinarjev. Izkazani čisti dobiček za poslovno leto 1925 znaša 7.607.385,58 Din. V očigled gospodarski krizi, v kateri se nahajamo, je upravni svet sklenil, predlagati občnemu zboru, ki se vrši 10. aprila t. l. ob 15. uri v palači banke v Ljubljani, izplačilo 10% dividende z znesku 15 Din na delnico (lani 12%, ožir. 18 Din), dotirati rezerve z 1.350.000 Din in prenesti po odbitku statutarne dotacije in običajnih nagrad ostanek 196.297,76 Din na novi račun.

Davki in takse.

Davčno okrajno oblastvo Maribor razglašja: V zmislu člena 204. fin. zakona za leto 1924/1925 Ur. l. št. 140 ex 1924 se objavlja, da je priredba občne pridobnine za priredbeno dobo 1926/1927 dovršena. 15dnevni rok za vpogled v odmerne izkaze se določa za čas od 2. do vštetelega 16. marca 1926. — Odmerni izkazi so razgrnjeni na vpogled pri pristojnih županstvih, v čigar okolišju je obratovališče, odnosno pri mestnem magistratu, pri pristojnih davčnih uradih ter pri davčnem okr. oblastvu v Mariboru soba št. 75. — Vpogled je dovoljen izključno le davčnim zavezancem in njihovim izkazanim pooblaščenecem. Predpis pridobnine onih zavezancev, ki v 15 dneh po preteku navedenega roka za vpogled v odmerne izkaze, torej do vštetelega 31. marca 1926 ne vložijo priziva pri podpisnem davčnem oblastvu, postane pravnoveljaven.

Protest Vojvodine proti davčnim bremenom. Subotički občinski svet je imel v soboto dne 13. t. m. sejo, na kateri je obširno razpravljalo o velikih davčnih bremenih in drugih dajatvah, zlasti industrijalcev, obrtnikov in trgovcev. Sprejel je ostre protestne resolucije. Med sejo občinskega sveta so bile od 10. do 11. ure dopoldne zaprte v znak protesta vse trgovine.

Promet.

Znižanje poštne pristojbine za trgovske oglase in cenike. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je na željo interesentov stavila, kakor smo že poročali svoječasnno, ministrstvu pošt in telegrafov predlog, da naj bi se znižala pristojbina 5 par, ki je bila z odlokom ministrstva z dne 25. novembra t. l. uveljavljena za oglase in cenike knjigarn in tiskarn, uveljavila je vse trgovske cenike sploh. Ta predlog je utemeljila s težkim položajem trgovskih obratov, ki morajo danes potom reklamnih cenikov pridobivati odjemalce za razpečavanje blaga. Razpošiljanje cenikov ovira dosedaj visoka pristojbina 25 par za cenike do 50 gramov, dočim uživajo knjigarne in tiskarne za svoje cenike znižano pristojbino 5 par. Ministrstvo je na zbornični predlog izjavilo, da bo ob priliki izpremembe poštne pristojbenika, ki se imajo v kratkem izvršiti, upoštevalo zbornično zahtevo, v kolikor bodo to dopuščale finančne prilike naše države.

Gibanje parnikov. Paroplovna družba »Oceania« objavila naslednje poročilo (13. t. m.): »Mrav« odpotoval dne 6. t. m. iz Trsta v Cardiff; »Jadera« odpotoval dne 12. t. m. iz Pulja v Cardiff; »Zora« preplul Gibraltar dne 12. t. m. določen za Rotterdam; »Sava« odpotoval 13. t. m. z Reke za Trst na progi Las Palmas; »Kostrenac« odpotoval dne 14. t. m. iz Casablance za Oran (Sušak); »Sud« prispel dne 10. t. m. v Oran, nadaljeval bo v Casablance, Las Palmas in Teneriffe; »Vladimir« odpotoval iz Trsta dne 16. t. m. za Sušak, Vranjico, zatem na progi Jadransko morje—Egejsko morje—Carigrad; »Morava« na progi Jadransko morje—Egejsko morje—Carigrad; »Diamant« odpotoval dne 13. t. m. iz Pireja za Carigrad. — »Oceania«.

Iz naših organizacij.

Otvoritev praškega velesajma. Podpisana Zveza pozivlja vse zvezne odbornike odnosno gremijalne načelnike, ki se nameravajo udeležiti otvoritve XII. velesajma v Pragi, ki se bo vršil od 21. do 28. marca t. l., da se zglasijo v zvezni pisarni, da se jim poveri zastopstvo Zveze pri otvoritvi velesajma. — Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo v Ljubljani.

Občni zbor gremija trgovcev za kamniški okraj se je vršil v nedeljo, dne 7. t. m. v Domžalah. Zbora se je udeležilo članstvo v dovoljnem številu. — Po seji, katero je imel odbor ob 1. uri, otvori g. predsednik Ant. Stergar ob 2. uri občni zbor, pozdravi navzoče člane in konstatira sklepčnost. Spominja se umrlih članov v preteklem letu ter pozove člane, da se v znak sožalja dvignejo raz sedeže. Nato se prečita zapisnik zadnjega občnega zbora, kateri se vzame brez debate na znanje. —

Gospod tajnik Jos. Klemenčič poda izčrpno poročilo o delovanju gremija, ter o stanju blagajne, nakar poroča v imenu pregledovalcev računov g. Oražem iz Mengša o pregledu ter predlaga absolutorij odboru, ker so računi v najlepšem redu!

G. tajnik poroča, da obiskuje trgovsko nadaljevalno šolo 16 vajencev in vajenk, katero vzdržuje gremij deloma sam iz svojih sredstev. — Gremij tudi letos ni stavil v proračun nobenih doklad, ker se vzdržuje z inkorporacijskimi pristojbinami, stroški so pa vsled požrtvovalnega delovanja celega odbora kolikor le možno nizki, za kar bodi na tem mestu izrečena lepa hvala vsem.

Gosp. načelnik A. Stergar je poročena lepa hvala vsem. ročal nadalje o korakih, katere je podvzel gremij v raznih perečih vprašanjih v tekočem letu, tako je interveniral pri železniški upravi nešteto krat radi dostavitve vagonov za les in apno!

Interveniral je pri poštne ravnateljstvu radi lokalnega poštnege sela v mestu Kamniku itd.

Gremij je bil zastopan pri protestnem shodu dne 8. decembra, katerega so priredili vsi pridobitni sloji v kamniškem okraju. — Načelnik je stavil specialno resolucijo na vsa merodajna mesta radi cestnih doklad, katere je vlada pobrala od davkoplačevalcev od 1. 1922 do danes v znesku nad Din 400.000, katero vsoto dolguje država okraj. cestnemu odboru. V resoluciji se je pozvalo cestni odbor, naj nastopi proti državi s tožbo za svojo terjatev. Ako država ne plača te vsote, morali bi davkoplačevalci plačevati 278 odstotkov cestnih doklad.

V Kamniku se hoče demontirati meroizkusni urad, ker ministrstvo za trgovino noče plačati zvišane najemnine, tako da bi mogli iz 40 km oddaljenih krajev voziti v Ljubljano posodo, tehničnice itd., tako da nam vsak dan prinese centralizem iz Beograda kaj prijetnega! Sedaj bodo za lokal tega urada prispevali vinski trgovci, občine in gremij! Tako naj si ljudstvo vzdržuje samo ceste, meroizkusne urade in Bog znaj kaj nam še vse prinese bodočnost, kakor da bi ne bilo že dovolj davkov!

Po teh poročilih so se vršile volitve odbora, za načelnika je bil izvoljen ponovno g. Ant. Stergar, za I. nam. g. Karol Kumer, Kamnik; II. nam. g. Franjo Cerar, Domžale. Odbor: g. Engelman Zmagoslav, Šmartno v Tuhinju; Jos. Senica, Domžale; Fr. Blatnik, Lukovica; Fr. Pungartnik, Lukovica; Ig. Tomc, Moravče; Jos. Klemenčič, Kamnik; K. Skala, Kamnik; Ivo Detela, Dob; Jos. Adamič, Domžale; Jos. Kandušer, Mengeš. Namestniki: J. Repič, Domžale; J. Richter, Domžale; Alojz Vavpotič, Šmarca; Makso Žargi, Kamnik; M. Osolin, Domžale.

Po izčrpnem poročilu o taksnih, davčnih, železniških tarifih in drugih važnih vprašanjih g. zveznega tajnika, ter tajnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. J. Mohoriča je načelnik zaključil občni zbor.

Gremij trgovcev v Radovljici vabi na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 21. marca 1926 ob 10. uri dopoldne v salonu g. Tancar na Jesenicah. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika; 2. predložitev letnega računa; 3. poročilo računskih preglednikov; 4. proračun za leto 1926; 5. volitev načelstva; 6. volitev delegatov za

zvezni zbor; 7. prememba pravil; 8. slučajnosti. Ako ob določeni uri ne bi bilo navzočih zadostno število članov, se vrši občni zbor eno uro pozneje ob vsakem številu navzočih članov. — Načelnik L. Fürsager, l. r.

Gremij trgovcev za politični okraj Brežice vabi na občni zbor, ki se vrši v torek dne 27. aprila 1926 ob pol 10. uri v veliki dvorani Narodnega doma v Brežicah. Dnevni red: 1. Pozdrav zborovalcev; 2. poročilo tajništva; 3. poročilo blagajnika; 4. odobritev letnega računa in proračuna za l. 1926; 5. predlogi; 6. slučajnosti. — V slučaju, da ni ob navedenem času zadostno število zborovalcev (§ 16.) se vrši občni zbor eno uro pozneje pri vsakem številu navzočih z ednakim vspešdom. Člani, ki hočejo na zborovanju staviti predloge, morajo to načelstvu vsaj 8 dni pred zborovanjem naznaniti, sicer se ne more o njem obravnavati. Za vsakega člana gremija je nujna potreba, da se udeleži občnega zborovanja, na katerem lahko vse svoje težkoče in želje potoži in si pusti od drugih svetovati, ima pa tudi interes na tem, da zve, kako se gospodari z skupnimi dohodki vseh članov. — Načelnostvo.

Uradni dan zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Mariboru. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja vse interesente, da se vrši prihodnji zbornični uradni dan namesto v sredo izjemoma v četrtek dne 18. marca dopoldne v uradnih prostorih trgovskega gremija (Jurčičeva ulica 8/II.) v Mariboru.

RAZNO.

Italijansko - jugoslovenski dogovori v oči angleškega tiska. Kakor zatrjuje »Times« vzbujajo morebitne podlage novega dogovora med Italijo in Jugoslavijo veliko zanimanje med članicami Male antante, ker bi italijansko - jugoslovensko zblizanje lahko povzročilo preorientacijo jugoslovenske politike, ki bi se s tem oddaljila od splošnih interesov Male antante. Tudi Francija in Španja — dostavlja omenjeni list — se zanimata za to novo kombinacijo, ki zna imeti za posledico izpremembo položaja na Sredozemskem morju. »Morning Post« je posnela Mussolinijev govor v senatu ter pripominja, da imajo v očigled delikatni situaciji v Zenevi in pričakovanju novega dogovora med Italijo in Jugoslavijo s temu sledečo okrepitevijo balkanskih zvez pod vodstvom Italije Mussolinijeve besede poseben pomen. »Times« javlja, da sta Mussolini in Ninčić utrdila načela za novo italijansko - jugoslovensko pogodbo, ki ima garantirati svobodo interesov ter otvoriti reškemu pristanišču vse jugoslovansko zalédje. Italija se je s svoje strani obvezala, da bo po danih ji možno tih podpirala jugoslovenske trgovske zahteve v vprašanju Soluna. Razgovori o tej zadevi se nadaljujejo v Zenevi med delegati obeh držav.

Konferenca za delovni čas v Londonu. Nemška delegacija, ki sodeluje na konferenci za ureditev delovnega časa v Londonu, je odpotovala snoči iz Berlina. Prva seja konference je določena v podeljek. Nemška delegacija se hoče še pred tem dnevem pogovoriti z raznimi osebnostmi in med drugimi tudi z angleškimi ministrom dela. Nemški minister dela je imel v sredo sestanek z zastopniki delavskih organizacij, na katerih se je razpravljalo o željah posameznih organizacij, katere se bodo pretresale na konferenci v Londonu.

Kopališka in turistovska sekcija narašča v uvaževanja vredne dimenzije. Čsl. kopalištvo bodo zelo dobro zastopala češka, moravska in slovaška kopališča. Ne bode manjkala niti popolna reprezentacija tujskih zvez in posebno je potrebno omeniti ekspozicije turistovskih klubov posameznih žup in okrajev, ki se zelo obširno pripravljajo na to, te vrste prvo razstavo. Tudi ministrstvo železnic se intenzivno pripravlja na udeležbo v tej sekciji, kjer bode razstavilo zanimivo partijo svojega propagacijskega materiala, pri katerem je posebne važnosti njegova visoka umetniška izdelava.

Ameriški paviljon na Praškem velesajmu. Komitet poverjen z organizacijo ameriškega paviljona na P. V. V. in sestavljen iz zastopnikov velikih ameriških tvrdk, je pravkar končal pripravljala dela. Ta paviljon je prvi samostojni paviljon Združenih severoameriških držav na evropskih velesajmih. Njegova oprava bode enako smiselna kot okusna in razstavljene predmeti bodo dostojno reprezentirali industrijsko veličino prekoceanske države.

Za italijansko gospodarsko ekspanzijo na Balkanu. Dne 13. t. m. je italijanski senat razpravljalo o zakonskem načrtu za izvršitev trgovinske in plovbene pogodbe med Italijo in Albanijo, ki je bila podpisana v Rimu 20. januarja 1924. Senator Di Tulio je rekel, da je Italija že od vedno posvečala veliko pažnjo Albaniji. Načelnik vlade Mussolini zastopa stališče, da se mora italijanska gospodarska ekspanzija vršiti v smeri proti vzhodnim deželam (!) radi tega se mora proučiti način, da bo ta ekspanzija imela največji uspeh. Vlada je dobila že koncesije za izkoriščanje gozdov in petrolejskih vrelcev v Albaniji in pred kratkim je bila ustanovljena italijansko-albanska banka, ki bo v veliki meri pospeševala italijansko gospodarsko ekspanzijo v Albaniji. A to še ne zadostuje. Albanija je zelo redko naseljena. Italija pa ima na razpolago še mnogo delavcev in tehnikov, ki bi se dali uporabiti za različna dela in naseliti v Albaniji. Treba je le začeti z naseljevanjem italijanskega življa na vzhodu in uspeh ne bo izostal. Saj se vendar dobro zavedamo, kako dobro se je obneslo italijansko naseljevanje v Argentini. Tamkaj ne nahajamo sedaj le italijanskih delavcev, marveč tudi številne osebe, ki opravljajo zelo važne funkcije na gotovih mestih. Govornik izraza nado, da bodo italijanski delavci tudi Albanijo preobrazili v nekaj desetletjih, kar bo v veliko gospodarsko in politično korist Italije. Načrt je senat po kratki debati odobril. Nadalje je odobril pogodbo, ki je bila sklenjena v Rimu 6. aprila 1922 med Italijo, Avstrijo, Poljsko, Jugoslavijo, Rumunijo in Ogrsko v svrhu onemogočenja dvojnega obdave-nja.

Propaganda radiofonije. Radiofonski teden je končal s presenetljivim uspehom in ni dvoma, da je takorekoč podvojil število naročnikov radiofonske razgasa. Druga etapa letošnje radiofonske propagacije je Radiotrg P. V. V., ki se bo vršil na Novem razstavišču P. V. V. v Bělskega ulici v dobi od 21. do 28. marca t. l. Radiotrg, katerega se bodo udeležile vse prvostne tvrdke te stroke, je že popolnoma zaseden. Uprava P. V. V. je izdala posebne plakate in prospekte Radiotrga, ki se izobno uveljavljajo pri propagandi radiofonije in kateri se brezplačno pošiljajo vsem interesentom. Posamezniki ali društva, ki želijo te prospekte imeti, jih dobe direktno od uprave P. V. V.

Državna borza dela v Ljubljani. — V času od 31. januarja do 6. marca 1926 je 1. vprašalo za delo 1019 moških 218 ženskih, skupaj 1237 oseb; 2. ponujeno je bilo delo 695 moškimi, 121 ženskimi, skupaj 816 oseb; 3. izvršena posredovanja za 421 moških, 112 ženskih, skupaj za 533 oseb; 3. odpotovalo je 199 moških, 15 ženskih, skupaj 214 oseb.

»Narodni list«. Dne 8. t. m. je začel izhajati v Beogradu nov list »Narodni list« za politiko, gospodarstvo in društvene informacije. List bo izhajal vsaki teden enkrat.

Ljubljanska borza.

dne 15. marca 1926.

Blago: Smrekove deske, 20 mm, monte, 4 m, feo Postojna, 13 vag., den. 490, bl. 490, zaklj. 490; smrek. deske 25, 30, 40 in 50 mm, 4 m, I., II., feo Postojna, 2 vag., den. 570, bl. 570, zaklj. 570; smrek. deske, 20 mm, monte, 4 m, feo Postojna, 2 vag., den. 500, bl. 500, zaklj. 500; bukova drva, 1 m dolž., napolsuha, feo meja, 30 vag., den. 17.50, bl. 17.50, zaklj. 17.50; hrastove vozovne deščice, I., feo meja, 53 mm, 3 m, 18 do 30 cm, den. 1350; 43 mm, 2,65 m, den. 1380; 53 mm, 2,85 m den. 1380. — Premog: kal. ca. 7000 antračit. Orle, feo vagon Škofljica: kosovec, za tono bl. 500; koekovec bl. 450; orehovec bl. 400; zдроб bl. 350. Kal. ca. 4800, feo vagon Ormož: kosovec nad 60 mm, bl. 260; kozkovec 35/60 mm, bl. 240; orehovec 20/35 mm bl. 210; zдроб 10/20 mm, bl. 190. — Pšenica bačka, 76/77, feo vag. nakl. post. bl. 280; koruza: času prim. suha, feo Postojna tranz. 1 in pol vag., den. 152, bl. 152, zaklj. 152; času prim.

suha, par. Sid, 1 vag., den. 114, bl. 114, zaklj. 114; mlečna (Mahlmais), par. Beli Manastir bl. 145; umetno sušena, feo vag. nakl. post. bl. 135; inzulanka, par. Čakovec bl. 150; inzulanka, feo vag. Ljubljana bl. 165; čink-vantín, par. Beli Manastir bl. 188; ječmen pomladni, 65 kg, par. bačka postaja bl. 165; rž, 71.72 kg, par. Ljubljana bl. 225; ajda, feo vagon Ljubljana bl. 260; oves rešetani, feo vag. nakl. post. bl. 175; otrobi drobní, feo vag. nakl. post. bl. 115; fižol beli, feo vag. nakl. post. bl. 150. — Ia Portlandement dalmatinski; v jutastih vrečah, feo Split bl. 40; v papirnatih vrečah, feo Split bl. 44. Eksekutivna prodaja: koruza defektna, feo vag. Ljublj., 1 vag., den. 55, bl. 55, zaklj. 55. Vrednote: Invest. pos. iz l. 1921 den. 76, bl. 78; vojna škoda den. 277, bl. 279; zast. listi Kranj. dež. bke den. 20, bl. 20; kom. zad. Kranj. dež. bke den. 20, bl. 20; Celjska pos. den. 200, bl. 202; Ljublj. kred. banka den. 200, bl. 220; Merkantilna banka den. 100, bl. 104; Prva hrv. šted. den. 960, bl. 970; Slavenska banka den. 50; Kred. zavod den. 165, bl. 175; Strojne tovarne den. 100, bl. 110; Papirnice Veveče den. 110; Stavbna družba den. 80, bl. 90; Šešir den. 115, bl. 120, zaklj. 115.

TRŽNA POROČILA.

Tržne cene v Ljubljani. Kg govejega mesa 15—19 Din, jeter, ledic, možganov 18—19, vampov 9—10, pljuč 6—8, lca 7.50—12, telečjega mesa 17 do 20, jeter 25—30, pljuč 20, prašičjega mesa 20—25, pljuč 10, jeter 15—20, ledic 22.50—25, glave 7.50—10, parkljev 5 do 7.50, slanina 19—20, masti 26—27.50, šunke 35, prekajenega mesa 29—32, prekajenih parkljev 10—12, prekajene glave 12—12.50, jezika 35, koštrunovega mesa 14—15, kozličevine 18—20, konjsko meso 6—8, kg krakovskih in debrecinskih klobas 40, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 30, svežih kranjskih 30—40, prekajene slanina 30, kokoš 25 do 35, petelin 30—40, domač zajec 10 do 20, kg karpa 26—32.50, ščuke 25—30, klina 13.50—15, mrene 17.50—20, pečenke 8—12.50, mleko 2—3, kg surovega masla 40, čajnega masla 50—55, kg masla 40—45, bohinijskega sira 36, sirčka 9—10, par jaje 1.75—2.25, liter starega vina 18—20, liter novega 14—16, 1 čaša piva 3.25, 1 vrček piva 4.50—4.75, 1 steklenica piva 5.25—5.75, kruh kg belega 6, črnega 5, rženega 5, kg jabolč 3.50—8, ena oranža 1—2.50, limona —.75, kg rožičev 10, 1 kg fig 10—16, dateljnov 25, orehov 12, luščenih orehov 35, suhih češpelj 10—12, suhih hrušk 16, kg kave 40—76, pražene 56—100, kristallnega sladkorja 13.50, v kockah 15.50, kavne primese kg 20, riža kg 10 do 12, jedilnega olja 18, namiznega 20, vinskega kisa 4.50, navadnega kisa 2.50, kg soli in kamene 4.50, kg celega popra 52, mletega 54, paprike 20—56, liter petroleja 7, testenine 9—12, kg pralnega luga 3.75, 1 kg čaja —.75, kg moke št. 0 je 5.75, za kuho št. 1 je 5.25, moke št. 3 je 4.50, črne krušne moke št. 5 je 3.75, pšenične moke št. 6 je 3, kg kaše 6—7, ješprenja 6—8, ješprenječek 10—13, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50—4, koruznega zdroba 4—4.50, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 8—9, ržene moke 5, q pšenice 330—345, rži 260—290, ječmena 240—260, ovska 245—260, prosa 275 do 215, ajde 300—325, fižola 300—350, graha 400—500, leče 600, q premoga 40 do

46, m³ trdih drv 160—180, mehkih drv 100, q sladkega sena 75—80, pol sladkega sena 60, kislega sena 50, slame 50, 1 kg ajserice tržaške 15—16, endivije 18 do 20, motovilca 14—18, radiča 10—20, poznega zelja 3—4, rdečega zelja 4.50 do 6.50, kislega zelja 2.50—3, chrovta 4, karfijol 8—10, kolerab podzemljic —.75 do 1, špinače 14—15, graha v stročju tržaški 10—14, čebule 2.50—3, česna 15, krompirja 1.25—1.50, repe —.50—1, kisle repe 2—2.50, korenja —.75—4, peteršilja 12, zelenjave za juho 8, šopek redkvice 2 Din.

Mariborski trg dne 13. marca 1926. Na tem trgu se je pokazalo, da cene povsem pojenjajo. Pokazalo se je pa tudi, da ljudstvu primanjkuje denarja in zato, da gledajo posamezni prodajalci, da spravijo svoje blago kolikor toliko v denar. Trg je bil vobče prav dobro preskrbljen in tudi prav dobro obiskan. Bilo je namreč 64 slaninarjev, ki so prodajali svinjino po 20 do 22, popoldne celo po 10 do 17.50 Din, slanino pa po 20 do 23 in popoldne po 15 do 17.50 Din za kg; domači mesarji pa so prodajali govedino po 8 do 15, prvostno volovsko meso pa po 15 do 17.50, teletino 12.50 do 20, svinjino po 18 do 20 Din za kg. Cene klobasam so ostale stare. — Perutnine je bilo okoli 800 komadov in cena je bila tudi nižja kakor do sedaj. Piščanci so se namreč prodajali po 15 do 25 Din par, kokoši 30 do 75 Din, race, goske in pure 50 do 120 Din komad. — Domači zajci 10 do 50, angorski zajci 47.50 do 75 Din, morski prašički 8 do 12.50, domači golobi 7 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, sadike. Krompir 5 do 5.50 Din mernik (7 in pol kg) ali 0.75 do 1.75 Din kg, čebula 1.50 do 3, česen 10 do 20 Din venec, solata 1 do 2 Din kupček, oziroma boljše 8 do 18 Din kilogram, glavata in zeljnate glave 3 do 6 Din komad, kisló zelje 3, kisló repa 2, maslo 44 do 48, kuhano 50 do 56 Din za kg. Krompirja in zelenjave je bilo vsega skupaj 16 voz, jabolč pa 10 voz na trgu. Jabolka in hruške 6 do 16 Din za kg, limone 0.75 do 1.50, pomaranče 1 do 3 Din komad, datelji 25 do 30 Din za kg, med 25 Din kg. Mleko se je pa podražilo, medtem ko so se jajca pocenila, namreč mleko 3 do 3.50, oljčno olje 30 do 50, bučno olje 26 do 28, smetana 14 do 16 Din liter, jajca 1 do 1.50 Din komad. Jajca se bodo proti Veliki noči podražila. — Sadike, posebno jablana in hruške se vedno v večji meri prinašajo na trg. Cene so jim 10 do 25 Din komad. — Z lončeno in leseno robo je bil trg to pot izredno dobro preskrbljen. Cene so bile od 1 do 150 Din komad, ročni vozički 100 do 250, tovorni vozovi 1500 do 2500 Din komad; brezove melle 1.75 do 5 Din komad; koruzna slama 25 do 30 dinarjev vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 10. t. m. so kmetje pripeljali 15 voz sena, 4 voze slame, v soboto 13. t. m. pa 12 voz sena in 5 voz slame na trg. Cene so bile, senu 55 do 85, slami pa 45 do 55 Din za 100 kg. — Kakor pri živini, tako padajo cene tudi pri krmi in drugih predmetih.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 12. marca se je pripeljalo 203 svinje in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari, komad 80 do 100 Din; 7—9 tednov 150 do 200; 3—4 mesece stari 350 do 380; 5—7 mesecev 400 do 450; 8—10 mesecev 550 do 580; 1 leto 1600 do 2200; 1 kg žive teže 10.50 do 12.50; 1 kg mrtve teže 15—17. Koze, komad 100 Din. Prodalo se je 98 komadov.

— Dunajska borza za kmetijske produkte (12. t. m.). Čvrsta tendenca na ameriških borzah je trajala dalje. Tečaji so dalje poskočili za tri cente. To je nekoliko vplivalo na razpoloženje na Dunaju, ki je bilo za malenkost prijaznejše. Notirajo vključno blagoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih na debelo: pšenica: domača 40.40—40.50; rž: marchfeldska 26.755—27.25; turščica: 20—21; oves: domači 27.50 do 28.50.

Veletgovina

kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna

in solidna posredba!

Zahtevajte cenik!

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. marca t. l. ponudbe za dobavo 1700 kg steklarskega in minijevskega kleja, za dobavo 1500 kg steklarskega kleja; do 23. marca t. l. za dobavo 300 komadov rizevih metel. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Pri direkciji državnih železnic v Subotici: dne 22. marca t. l. glede dobave gonilnih jermen; dne 27. marca t. l. glede dobave 5 vagonov lesnega oglja; dne 30. marca t. l. glede dobave sanitetnega materijala; dne 3. aprila t. l. glede dobave 30.000 kg raznega papirja.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. t. m. marca t. l. ponudbe za dobavo firneža in barv;

do 20. marca t. l. za dobavo 3000 kg okroglega bakra, za dobavo 3024 kg bakrene pločevine; 23. marca t. l. za dobavo 40.000 komadov zidne opeke. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 30. marca t. l. ponudbe za dobavo 1 podvodnega kloseta, vijakov in emajliranih ploščic. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 24. marca t. l. pri Intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave 19.500 kub. metrov drv, dne 5. aprila t. l. pa glede dobave 21.600 kilogramov rafiniranega petroleja. — Dne 12. aprila t. l. pri direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave 100 ton plinskega koksa; pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 10 tisoč kilogramov bele pšenične moke. — Dne 13. aprila t. l. pri upravi drž. monopolov v Beogradu glede dobave cigaretnega papirja. — Dne 14. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 81.500 kg železne pločevine.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. marca t. l. ponudbe za dobavo 2 kom. bencinskih batov in 1 svetiljke za lotanje, za dobavo 1380 kub. metrov gramozja; do 30. marca t. l. za dobavo 1 gasilne lestve. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 24. marca t. l. ponudbe za dobavo tračnic ter za dobavo 500 kg kompresornega olja; do 27. marca t. l. pa za dobavo ognjenih cevi za lokomotive. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 15. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 5430 kom. hrastovih pragov. — Dne 16. aprila t. l. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 450.000 kg kartona. —

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. marca t. l. ponudbe za dobavo 60 kg rdeče lošičilne gmote N (Poliermasse), za dobavo 42.000 škatlic vžgalic; do 26. marca t. l. za dobavo 6 komadov kontrolnih ur ter za dobavo bakrenih plošč za lokomotivne peči. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 2. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 1400 kg barve v prahu ter 22.110 kg olnjatih barv; dne 6. aprila t. l. glede oddaje v enoletni zakup enega dela skladišta na postaji Metković; dne 10. aprila t. l. glede dobave sestavnih delov lokomotive.

Prodaja. Pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani se bo vršila dne 12. aprila t. l. ofertalna licitacija glede prodaje 50 tisoč kg škartiranega papirja, ki se more uporabiti le za izdelavo papirja ali lepenske.

Prodaje. Pri Upravi 3. Zavoda za izradu vojne odeče v Nišu se bo vršila dne 10. aprila t. l. ofertalna licitacija glede prodaje odpadkov od raznega blaga, usnja itd.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Spomladanski

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

21 do 28 marca 1926.

Središče srednjeevropske trgovine in industrije. Najugodnejša prilika za nakup priznanih čehoslovaških industrijskih izdelkov.

50% znižana vožnja

na čehoslovaških in jugoslovanskih železnicah. Na avstrijskih železnicah velja za brzovlake vozovnica osebnega vlaka.

BREZPLAČEN VIZUM za potovanje na Čehoslovaško.

Pojasnila in legitimacije daje:

Aloma Company, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 2 in Čehoslovaški konzulat, Ljubljana, Breg.

Naročajte in širite TRGOVSKI LIST!

Galanterija! ter modne blago, pletnine, nogavice, sukanec, vezanine, gumba, modne biserne in druge, palčke, nahrbtnika, nože, jedilne orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika
Na veliki ob vodi. Na malo!

KJE SE KUPI?

Le pri trdku

Josip Petelinc

Ljubljana

Blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najbolji šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk Guttman - Adler - Phoenix. Istotako posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, pnevmatika. Poup e vezanja na stroj brezplačen! Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

TISKARNA MERKUR

Trgovsko-industrijska d. d.

Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Telefon št. 552

Račun pri pošt. čak. zav. št. 13.108

Se priporoča za vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Tiska vse tiskovine za trgovino, industrijo in urade; časopise, knjige, koledarje, letake, posetnice i. t. d. i. t. d. Lastna knjigovoznica.